

MICROSOFT ACCESS

Bazat e të dhënave. Konceptet, entitetet, atributet,
relacionet

Cfare eshte nje baze e te dhenave?

- Eshte nje bashkesi e te dhenave te organizuara ashtuqe ploteson nevojat e perdoruesit; aksesi i ketyre bazave realizohet nepermjet softvereve te quajtur: sistemet e menaxhimit te bazave te te dhenave (database management system – DBMS)
- DBMS – grup programesh qe manipulojne bazat dhe paraqitet si ndermjetesues mes bazave te te dhenave, perdoruesve dhe programeve aplikative.

Menaxhimi i te dhenave

- Qe nje organizate te jete e sukseshme duhet te jete e afte ti perpunoj te dhenat qe i posedon.
- Per tu transformuar te dhenat ne informacion te vlefshem duhet me pare te organizohen ashtu qe te kene kuptim.
- http://www.baycongroup.com/access2007/01_access.html
- http://www.baycongroup.com/access2007/02_access.html
-
-

Njesite e te dhenave, atributet, celesat

- Entiteti - njesia per te cilen mblidhen te dhenat
- Atributi - nje karakteristike e entitetit
- Data item - vlera specifike e nje atributi qe gjendet ne nje fushe
- Çelësi - nje fushe ose kombinim qe perdoret per te identifikuar rekordin
- Çelësi primar identifikon ne menyre te vetme (unike) nje rekord

Nr_Id	Emri	Mbiemri	Data e punësimit	Nr. Departamenti
12	Agim	Fusha	12-05-1979	12
100	Vera	Kodra	20-10-1985	9
75	Besnik	Mali	27-08-1997	2

Objekte të bazës së të dhënave:

Objects

Tables	In Access, data is stored in tables. A table is a set of columns and rows, with each column referred to as a field. Each value in a field represents a single type of data. Each row of a table is referred to as a record.
Queries	You use queries to retrieve specific data from your database and to answer questions about your data. For example, you can use a query to find the names of the employees in your database who live in a particular state.
Forms	Forms give you the ability to choose the format and arrangement of fields. You can use a form to enter, edit, and display data.
Reports	Reports organize or summarize your data so you can print it or view it onscreen. You often use reports when you want to analyze your data or present your data to others.
Macros	Macros give you the ability to automate tasks. You can use a macro to add functionality to a form, report, or control.
Modules	Like macros, modules give you the ability to automate tasks and add functionality to a form, report, or control. Macros are created by choosing from a list of macro actions, whereas modules are written in Visual Basic for Applications.

- Tabelat (Tables).
- Sekuencat e pyetjeve (Queries).
- Formularët (Forms).
- Raportet (Reports).

TABELAT

- *Krijimi i tabelave:*
- Magjistari i tabelës (Table Wizard).
- Pamja e dizenjimit (Design View).
- Pamja e fletës së të dhënave (Datasheet View).

Pamja e dizenjimit

- Emërtimi i fushës (Field Name).
- Tipet e të dhënave (Data Type).
- Përshkrimi i fushës (Description).
- Karakteristika të fushave:
 - Të përgjithshme (General).
 - Të listës së opsioneve (Lookup).

Tipet e te dhenave

N.R.	Tipi	Madhesia	Shembull
1.	Text	0 – 255 shenja	Makina, ADV-553
2.	Memo	0 – 65536 shenja	Shkolla fillore ... Shkolla e mesme ... Univeristet ...
3.	Number	1, 2, 4, 8 B	45, 12.145, -100.589
4.	Date/Time	8 B	14.04.2005, 16:30, 12.06.2005 9:00
5.	Currency	8 B	50,25 den, 25 \$, 50 €
6.	AutoNumber	4, 16 B	1, 2, 3, 4, 5 ...
7.	Yes/No	1 b	Yes/No; True/False; On-Off
8.	OLE Object	1GB	foto, diagrame, audio, video,...
9.	HyperLink	0 – 64000 shenja	http://www.amazon.com
10.	Lookup Wizard	4 B	

Karakteristika te pergjithshme

N.R.	Karakteristika	Sqarim
1.	Field size	Madhësia e fushës në bajtë. Për: <ul style="list-style-type: none"> - Text (deri 255 shenja) - Number (Byte, Integer, Long Integer, Single, Double, Decimal)
2.	Format	Formati i shfaqjes së përmbajtjes së fushës.
3.	Input mask	Model për plotësimin e të dhënave për fushat : Text, Number, Currency, Date/Time. <i>Magjistari Input Mask Wizard:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Input mask (Selektim i modelit) - Edit List (Krijim i modelit të ri ose modifikim i modelit ekzistues) - Placeholder (Caktimi i shenjës që do të paraqitet) <i>Shenjat zëvendësuese.</i>
4.	Default Value	Vlera e paracaktuar e fushës.
5.	Validation Rule	Rregulla për verifikimin e të dhënave hyrëse në fushë.
6.	Validation Text	Teksti që do të shfaqet nëse nuk janë plotësuar rregullat për verifikim të të dhënave hyrëse.
7.	Required	Plotësimi i fushës është obligativ.
8.	Indexed	Tipi i indeksit që do të përdoret për fushën

<u>Shenja</u>	<u>Sqarim</u>	<u>Plotësimi</u>
0	<u>Për një shifër 0-9. Nuk lejohen + dhe -.</u>	Obligativ
9	<u>Për një shifër 0-9 dhe hapësirë. Nuk lejohen + dhe -.</u>	Fakultativ
#	<u>Për një shifër 0-9 , hapësirë, dhe shenjat + -.</u>	Fakultativ
L	<u>Për një shkronjë A-Z.</u>	Obligativ
?	<u>Për një shkronjë A-Z.</u>	Fakultativ
A	<u>Për një shifër 0-9 ose shkronjë.</u>	Obligativ
a	<u>Për një shifër 0-9 ose shkronjë.</u>	Fakultativ
&	<u>Për një shifër 0-9 ose shkronjë ose hapësirë</u>	Obligativ
C	<u>Për një shifër 0-9 ose shkronjë ose hapësirë</u>	Fakultativ
\	<u>Shenjën në vazhdim e paraqitett si një konstantë formatimi.</u>	
<	<u>Të gjitha shenjat do të paraqiten me shkronja të vogla.</u>	
>	<u>Të gjitha shenjat do të paraqiten me shkronja mëdha.</u>	

- P.sh: Modeli (999)000-000
- Accessi automatikisht e shton shenjën \
- \ (999\)000\ -000
- Për plotësim të fushës paraqitet:
- (_ _ _) _ _ _ - _ _ _ _

Rregulla për verifikim të të dhënave hyrëse

Specifikimi

<u>Tipi</u>	<u>Shkruarja</u>	<u>Shembull</u>
<u>Të dhënat numerike</u>	<u>Shkruhen drejtpërdrejt pas</u> <u>operatorëve të krahasimit</u>	<u>>=100</u>
<u>Të dhënat tekstuale</u> <u>Të dhënat për datat dhe</u> <u>kohore</u>	<u>Vendosen mes thonjzave</u> <u>Vendosen mes shenjave #</u>	<u>>"A"</u> <u><#25.03.2007#</u>
<u>Të dhënat logjike</u>	<u>Jepen direkt me Yes ose No</u>	<u><>Yes</u>

Operatorë relational

<u>Shenja</u>	<u>Sqarim</u>
$>$	Më e madhe
$=$	E barabartë
$<$	E pabarabartë
$<$	Më e vogë
\geq	Me e madhe ose e barabartë
\leq	Më e vogël ose e barabartë

Operatori LIKE

<u>Shenja</u>	<u>Zëvendëson</u>	<u>Shembuj:</u>
*	<u>Një ose më tepër shenja</u>	Like "#*" Like "*##"
#	<u>Një shifër</u>	Like "###"
?	<u>Një shenjë</u>	Like "???"
[]	<u>Një shenjë brenda kllapave</u>	Like "[AB]"
!	<u>Një shenjë që nuk gjindet brenda kllapave</u>	Like "[!3]" Like "[!A]"
-	<u>Një shenjë brenda intervalit të shifrave ose shkronjave</u>	Like "[1-5]" Like "[A-C]"

Operatoret Logjik

<u>Shenja</u>	<u>Sintaksa</u>	<u>Efekti</u>
AND	Kushti1 AND Kushti2	Të dy kushtet duhet të përmbushen
OR	Kushti1 OR Kushti2	Të paktën njëri nga kushtet duhet të përmbushet
NOT	NOT Kusht	Kushti nuk lejohet të përmbushet
BETWEEN/AND	BETWEEN Vlera1 AND vlera2	Vlera duhet të jetë midis vlerës 1 dhe vlerës2

Primary Key

- *Caktimi i çelsit të tabelës :*
- 1. Selektohet një fushë (ose më tepër fusha) në pamjen e dizenjimit
- 2. Klikohet vegla Primary Key
- **Primary Key (PK)** is the name of the field or combination of fields that uniquely identifies each record. It is common to define an AutoNumber field in each table to serve as the PK.
- **Foreign Key (FK)** is the name of a field (or fields) that relates a record to another table. If the PK in the main table is an AutoNumber, then the Data Type of the FK in the related table should be Long Integer (Number).

